

CARTA D'ALACANT

La Mediterrània ha estat de sempre gresol de civilitzacions, i això li ha permès ser el bressol de gran part de l'esperit humanista que al llarg de la història ha dignificat i enriquit la presència de l'ésser humà al món sencer. Aquest esperit és el fonament que va permetre a molts pobles assolir nivells de pau, de desenvolupament, de prosperitat, de cooperació i de seguretat, exemplars per a moltes altres àrees del món. Al voltant de la Mediterrània s'han desenvolupat moviments culturals i ideològics enriquidors de la vida política, econòmica i religiosa dels pobles del seu entorn. Aquestes circumstàncies van afavorir, per tot arreu, la creació de nombroses universitats que contribuïren al desenvolupament de l'esperit humanista. També convé recordar que al voltant d'aquesta mar s'han teixit sempre nombrosos intercanvis culturals i científics de gran abast, i que les relacions entre les comunitats acadèmiques riberenques han estat quotidianes, denses i fluïdes; una comunicació que ha contribuït al millor coneixement de les nostres civilitzacions i cultures i al progrés científic general.

Tanmateix avui, com al llarg de la història, el nostre món també s'enfronta a contradiccions i conflictes que constitueixen grans reptes: Les diferències nord-sud, el desafiament de la sostenibilitat ambiental, l'enfrontament de cultures, les tensions bèl·liques, les incomprensions religioses, la desatenció dels moviments migratoris, etc., són aspectes que patim també a la nostra mar. I és per això que la universitat, amb l'esperit universalista que la defineix, fa seu l'esperit encetat per la Unió Europea amb la Declaració de Barcelona, de la mateixa manera com poden fer-ho altres agents i institucions compromesos, i pren la responsabilitat de col·laborar a capgirar aquesta situació a fi de dibuixar un món segur, sostenible, en pau, pròsper i cooperatiu, on la Mediterrània torni a ser un mirall per a les altres cultures.

Aquesta oportunitat, en el nostre cas, coincideix amb el fet que avui el sistema universitari europeu viu un procés de transformacions, iniciat per la Declaració de Bolonya de 1999, que proposa la creació d'un Espai Europeu d'Educació Superior. Compromeses amb el procés de convergència universitària, les universitats de l'Institut Joan Lluís Vives, invocant la sensibilitat humanista mediterrània i la comunitat d'interessos dels països riberencs, conviden a les comunitats universitàries de la regió a assumir el compromís de cercar línies de col·laboració que permetin millorar el coneixement recíproc entre les diverses societats, augmentar els intercanvis científics i fer front als problemes comuns.

D'acord amb el motius exposats, i després d'observar la manca d'un espai internacional de comunicació i intercanvi permanent on tinguin trobada les realitats universitàries i les dels instituts de recerca de la Mediterrània, les universitats de l'Institut Joan Lluís Vives, reunides a Alacant, proposen l'acceptació dels punts següents:

1. Promoure la constitució de xarxes que aglutinin les realitats universitàries dels països riberecs de la Mediterrània, i que facilitin l'assoliment dels principis esmentats en el preàmbul.
2. Elaborar una ordenació acadèmica transparent que faciliti l'intercanvi i la recerca conjunta de professors i estudiants en el marc d'un sistema homologat i de qualitat.
3. Considerar la sostenibilitat com un eix prioritari de les actuacions de les universitats. La concentració de la població i de les activitats humanes al litoral mediterrani (indústria, turisme, ciutats i ports) crea la necessitat de definir una estratègia comuna per al desenvolupament sostenible.
4. Impulsar accions coordinades de totes les universitats dels països mediterranis per a garantir un flux adequat entre la formació i el mercat de treball, ja que els canvis recents en la política universitària europea s'encaminen a definir una formació universitària orientada a les necessitats de les societats civils i de les empreses riberenques.
5. Afavorir que les universitats de tots els països mediterranis participin en el seguiment dels fenòmens de les migracions mediterrànies, la integració social i l'ocupació en uns mercats de treball en transformació, i en un context marcat pels processos de globalització.
6. Establir una estratègia d'impuls coordinada per a programar i desenvolupar màsters i doctorats en les universitats mediterrànies.
7. Reclamar de les seves respectives societats una aposta decidida per a assolir un nivell òptim de finançament de la recerca que possibiliti el desenvolupament humà sostenible i el progrés científic compartit, amb la voluntat de difondre els resultats en benefici de la mateixa societat.
8. Per a impulsar i assolir tots aquests objectius, proposem la creació d'un Observatori Universitari de la Mediterrània amb seu a l'Institut Joan Lluís Vives, que tindrà com a objectiu principal l'estudi i el seguiment de la dinàmica de col·laboració que avui impulsem i l'elaboració de materials sobre aquesta realitat que facilitin als rectors la presa de decisions i la concreció de les polítiques a les quals fa referència aquest document.

Els sotassignats, reunits a Alacant l'any 2004, any de celebració dels Jocs Olímpics d'Atenes i del Fòrum Internacional de les Cultures de Barcelona, recorden els valors de l'humanisme mediterrani i assumeixen com a propi l'esperit fundacional de la UNESCO d'assoliment de la pau a través de l'educació, la ciència, la cultura i la comunicació.